

Nr 194.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1919 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av ytterligare rörelsekapital för bränslekommissionen jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

Uti en till riksdagen den 14 mars 1919 avlåten proposition (nr 322), vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen att såsom ytterligare rörelsekapital för bränslekommissionen, att användas i enlighet med vad i ovannämnda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden närmare utvecklats, å tilläggsstat för år 1919 bland utgifter för kapitalökning anvisa ett reservationsanslag å 30,000,000 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

I anledning av förevarande proposition har herr *E. Lithander m. fl.* uti en inom andra kammaren väckt motion (nr 367) hemställt, att, därest Kungl. Maj:t med anledning av proposition nr 322 icke till riksdagen före frågans slutbehandling inom vederbörande utskott inkommit med överskådlig uppställning av räkenskaper rörande såväl förut till bränslekommissionen beviljade 150,000,000 kronor som även beräkningar rörande användningen av nu ifrågasatta 30,000,000 kronor, möjliggörande ett bedömande av den förlust som kan åsamkas statsverket, riksdagen må avslå ifrågavarande proposition.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

För beredande av rörelsekapital för statens kristidskommissioner har för åren 1917 och 1918 anvisats sammanlagt 550 miljoner kronor, därav för bränslekommissionen 150 miljoner kronor, för industrikommissionen 50 miljoner kronor och för folkhushållningskommissionen 350 miljoner kronor. Medel härför hava beretts sålunda, att riksgäldskontoret med ett konsortium privata banker träffat avtal om en kredit å totalbeloppet 550 miljoner kronor.

I en av bränslekommissionen den 6 mars 1919 till departementschefen avlåten, i propositionen åberopad framställning har i ärendet upplysts, att kommissionen, för att kunna inlösa vid nyssnämnda tidpunkt redan förfallna eller under den närmaste framtiden förfallande anvisningar, som utfärdats i samband med verkställda vedinköp, vore i behov av ytterligare rörelsemedel till belopp av 30 miljoner kronor. Då staten iklätt sig generell garanti för de utfärdade anvisningarna, fann departementschefen det vara påtagligt, att åtgärder måste vidtagas för att erforderliga medel för ändamålet måtte komma att stå till kommissionens förfogande.

Sedermera har nu bränslekommissionen i en utskottet tillhandakommen, den 21 maj 1919 dagtecknad promemoria lämnat förnyade uppgifter rörande den avsedda användningen av det begärda anslaget. Nämnda promemoria är av följande lydelse:

P. M.

beträffande användande av enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 322 till riksdagen av bränslekommissionen begärda ytterligare kredit å kronor 30,000,000.

Förfallna eller under närmaste tiden förfallande skulder:

1)	hos riksbanken liggande nödlidande bränslekommissionens å A.B. Statsbränsle dragna anvisningar, förfallna under sistlidna mars och april månader, å tillhopa	kr. 13,126,000
2)	AB. Statsbränsles anvisningar, förfallande den 29 maj d. å.	kr. 5,000,000
	den 3 juni d. å.	» 10,000,000
	samt den 10 juni d. å.	» 5,000,000
		» 20,000,000

Dessa anvisningar äro utfärdade efter den 24 februari 1919, per vilken dag de i kungl. propositionen (sid. 5) meddelade uppgifterna beträffande kommissionens skulder äro upprättade. Valutan för anvisningarna har använts till betalning av i åberopade uppgift upptagna övertrasseringar å giroräkningar hos vissa privatbanker samt för inlösen av under februari och mars månader förfallna anvisningar.

3) under juni månad förfallande anvisningar (utfärdade i mars månad d. å.)	cirka kr.	1,000,000
4) ränta till riksgäldskontoret för 4:e kvartalet 1918 samt 1:a kvartalet 1919 tillhoppa	cirka »	5,700,000
Summa belopp att täcka		kr. 39,826,000
För täckande av detta belopp beräknar kommissionen		
1) i ovanstående kungl. proposition begärda	»	30,000,000
2) ersättning av statsverket för utbetalda vedkortsmedel för innevarande bränsleår i enlighet med av statsutskottet tillstyrkt förslag; beloppet av dylika av bränslekommissionen förskottade medel uppgår för närvarande till	cirka »	6,000,000
3) samt inkomster från rörelsen	» »	3,826,000
Summa		kr. 39,826,000

Stockholm den 21 maj 1919.

Bränslekommissionen.
OSCAR KOLLBERG.

F. Björkman.

Det nu äskade beloppet, 30 miljoner kronor är, enligt vad upplýst blivit, oundgängligen erforderligt för inlösen av förbindelser, vilka bränslekommissionen redan iklätt sig och för vilka statsverket står i betalningsansvar. Vid sådant förhållande torde det vara oundvikligt, att detta belopp nu ställes till förfogande.

*Utskottets
yttrande.*

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle anslag å riksstaten anvisas för ändamålet. Av den i propositionen lämnade utredningen framgår emellertid, att utav den summa av 400 miljoner kronor, som avsetts såsom rörelsekapital för industrikommissionen och folkhushållningskommissionen, återstår oanvänt ett belopp, avsevärt överstigande det nu äskade anslaget. På grund härav har utskottet icke ansett av behovet påkallat, att nytt anslag nu anvisas, utan torde det för bränslekommissionen erforderliga beloppet kunna beredas genom ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att av ovannämnda återstod för bränslekommissionens räkning använda ett belopp av högst 30 miljoner kronor.

Av det ovan anförda följer, att utskottet funnit den av herr Lithander m. fl. i ämnet väckta motionen icke böra bifallas. Beträffande de av motionärerna uttalade önskemålen om ett fullständigande i vissa hänseenden av den i ärendet lämnade utredningen, därvid särskilt framhållits vikten av att bokslut för kommissionens första verksamhetsår bleve före ärendets avgörande tillgängligt, får utskottet erinra, att dylikt

bokslut, avseende tiden till och med den 30 april 1918, numera blivit till finansdepartementet avlämnat.

Under återopande av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande proposition och med avslag å herr Lithanders m. fl. ovanberörda motion må medgiva, att av uppkomna överskott å de av 1917 och 1918 års riksdagar å tilläggsstaterna för samma år för beredande av rörelsekapital för statens kristidskommissioner anvisade anslag må såsom ytterligare rörelsekapital för bränslekommissionen användas ett belopp högst 30,000,000 kronor.

Stockholm den 30 maj 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *C. J. G. Swartz*, *O. M. Strömberg*, *H. F. Lamm*, *A. C. Lindblad*, *J. Nilsson*, *O. Bergqvist*, *C. G. Ekman*, *H. G. W. Wrangel*, *A. Pers*, *J. L. Widell* och *E. A. Hallin* samt

[från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *J. Jönsson* i Revinge, *P. A. Hansson* i Stockholm, *J. Erlansson*, *A. J. Anderson* i Gävle, *A. Mossberg*, *S. E. J. Lübeck*, *K. E. W. Söderhielm* och *J. Nilsson* i Malmö.